

A Fővárosi Ítéltábla a Lovácsiné dr. Takács Katalin ügyvéd által képviselt I-IV. rendű felpereseknek, a dr. Chiorean Gabriella jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. június 23. napján meghozott, 36.P.23.096/2009/32. számú ítélete ellen, az I-IV. rendű felperesek részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsenek meg az államnak felhívásra 96.000 (kilencvenhatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A II. rendű felperes személygépkocsi vezetőjeként, az I., III. és IV. rendű felperesek a jármű utasaként szenvedtek idegen hibás közlekedési balesetet 2006. szeptember 9-én. A balesetben az I. rendű felperes két foga letört, mellkasfal- és fej zúzódást, a bal vese vérveléssel járó zúzódását és enyhe fokú agyrázkódást, a II. rendű felperes arc-, mellkasfal-, bal könyök- és bal láb zúzódást, a III. rendű felperes bal láb- és jobb csukló zúzódást, nyaki gerinc rándulást, továbbá a nyaki IV. csigolya tövisnyúlvány végének kis elmozdulással járó törését, a IV. rendű felperes a jobb könyök horzsolását, a bal lábszár zúzódását, az alsó ajak repesztett sebzését és a középső metszőfogak kilazulását szenvedte el. Valamennyi felperes poszttraumás stresszen esett át. A balesetet okozó gépjármű üzemben tartója az alperessel kötött kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződést, ami a baleset időpontjában is hatályban volt. Az alperes megfizetett az I. és a III. rendű felpereseknek személyenként 500.000 forint nem vagyoni kártérítést, és részben megtérítette a felperesek vagyoni kárait is.

A felperesek a baleset miatt keletkezett káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet. Az I. rendű felperes követelése - a vagyoni károk megtérítése mellett - további 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítésre terjedt ki. A II. és a IV. rendű felperesek személyenként 500.000, a III. rendű felperes további 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Nem vagyoni kárként jelölték meg azt, hogy az I. és a II. rendű felperesek a balesetre visszavezethető okból nem tudják ellátni a korábban végzett munkájukat, a III. és a IV. rendű felperesek pedig csak rendkívüli erőfeszítéssel voltak képesek a tanulmányaik folytatására. Előadták, hogy a III. és a IV. rendű felperesek nem élhetik a diákok szokásos életét, közösségi kapcsolataik megromlottak, ismerőseiktől, barátaiktól, társaiktól elfordultak. Hivatkoztak arra, hogy a baleset a családi életükben visszafordíthatatlan hátrányos következményekkel járt. Rámutattak, hogy a baleset nyomait, hátrányos következményeit a fizikai, szervi, egészségi állapotukban életük végéig kénytelenek viselni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperesek perköltségben marasztalására irányult. Védekezésében elismerte, hogy az alperessel kötött felelősségbiztosítási szerződés alapján köteles megtéríteni a felperesek kárait. Hivatkozott azonban arra, hogy a kártérítési kötelezettségének a peren kívül teljesített összegekkel eleget tett. A nem vagyoni kártérítés iránti követelésekkel kapcsolatban kiemelte, hogy egyik felperes sem szenvedett maradandó egészségkárosodást. Vitatta, hogy a II. és a IV. rendű felpereseknek nem vagyoni kára keletkezett.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 675.120 forint tőkét, ebből 500.000 forint után 2006. szeptember 9. napjától, 175.110 forint után 2007. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot, a II. és a IV. rendű felpereseknek személyenként 200.000, a III. rendű felperesnek 1.000.000 forintot, és ezen összegek után 2006. szeptember 9. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, s a felpereseket kötelezte 500.000 forint perköltség megfizetésére, valamint 400.000 forint állam által előlegezett költség és 744.760 forint feljegyzett kereseti illeték megtérítésére. Ítéletének indokolásában úgy foglalt állást, hogy az alperes a Ptk. 346. § (1) bekezdése, a Ptk. 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) és (4) bekezdései, valamint a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet alapján köteles megtéríteni a felperesek kárait. A perben beszerzett orvosi szakvélemények alapján megállapította, hogy a baleset miatt az I. rendű felperes egészsége 5, a III. rendű felperes egészsége 10 % mértékben károsodott. Megállapította továbbá, hogy a felperesek baleseti sérülései maradvány nélkül gyógyultak, a poszttraumás stressz-zavart feldolgozták. A szakvélemény megállapításai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felpereseket a baleset utáni állapotuk érdemben nem akadályozza a mindennapi élettevékenységükben. Rámutatott, hogy az I. és a II. rendű felperesek mozgásszervi panaszai nem állnak okozati összefüggésben a balesettel. Az elsőfokú bíróság mindegyik felperes tekintetében nem vagyoni kárként értékelte, hogy a balesetet és annak következményeit nem tudták feldolgozni. Nem vagyoni

kárként értékelte azt is, hogy a III. és a IV. rendű felperesek kapcsolattartása az I. és a II. rendű felperesekkel a baleset után ritkábbá vált, továbbá, hogy a III. és a IV. rendű felperesek felsőfokú tanulmányai sérelmet szenvedtek. Az elsőfokú bíróság a felperesek nem vagyoni kárainak a kiküszöböléséhez az I. rendű felperes esetében 1.000.000 forint, a II. és a IV. rendű felperesek esetében személyenként 200.000 forint, a III. rendű felperes esetében 1.500.000 forint kártérítést ítélt alkalmasnak. Az I. és a III. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegében elszámolta az alperes által már teljesített nem vagyoni kártérítést.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása érdekében a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Fellebbezésükben a nem vagyoni kártérítést az I. rendű felperes tekintetében 1.000.000, a II. és a IV. rendű felperesek tekintetében személyenként 500.000, a III. rendű felperes tekintetében 1.500.000 forintra kérték felemelni. Kérték, hogy a bíróság mentesítse őket a perköltség, a szakértői díj és a kereseti illeték megfizetése alól. Előadták, hogy a nem vagyoni kártérítés iránti követelésük leszállított összege nem volt eltúlzott, az arányban állt a felpereseket ért személyi hátrányokkal - az egészségromlással és az életkörülményeik elnehezülésével. Sérelmezték, hogy az azonos mértékű munkaképesség-csökkenés ellenére a III. rendű felperes alacsonyabb összegű nem vagyoni kártérítésben részesült, mint az I. rendű felperes. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság úgy kötelezte a felpereseket az állam által előlegezett költség és a feljegyzett kereseti illeték viselésére, hogy nem bírálta el a felperesek személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét. Állították, hogy az ítéletben rögzített szakértői díj nincs összhangban a szakértői díjjegyzék és a szakértői díjat megállapító végzés tartalmával. Indítványozták, hogy a bíróság alkalmazza az illetéktörvény 62. § (2) bekezdését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A felperesek a fellebbezésükben kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet részben elutasító rendelkezését támadták. Ezért az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezései, valamint a felperesek vagyoni kártérítés iránti keresetét részben elutasító rendelkezései a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján, első fokon jogerőre emelkedtek. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott elutasító rendelkezését bírálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a felperesek nem vagyoni kártérítés iránti igényének elbírálásához szükséges mértékben, helyesen tárta fel. Az így megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le, és annak alapján helyes érdemi döntést hozott. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak az ítélet indokolásában kifejtett jogi indokaival maradéktalanul egyetértett. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és a Pp. 254. § (3) bekezdésének alkalmazásával csupán utal az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

A felperesek fellebbezésével kapcsolatban az ítéltábla a következőkre mutat rá:

A felperesek nem vagyoni kártérítés iránti követelésével kapcsolatban az ítéltábla elsősorban azt hangsúlyozza nyomatékosan, hogy a közlekedési balesetben egyik felperes sem szenvedett el maradandó testi sérülést vagy maradandó egészségkárosodást. A perben beszerzett orvosi szakvélemény megállapította, hogy a felperesek sérülései maradvány nélkül gyógyultak, a poszttraumás stresszt valamennyi felperes feldolgozta. Emiatt valamennyi felperes tekintetében nem vagyoni kárnak kizárólag azok a hátrányok tekinthetők, amelyeket a felperesek a testi épségük és egészségük átmeneti rosszabbodása miatt szenvedtek el. Ezeknek az átmeneti hátrányoknak a körét az elsőfokú bíróság teljes körűen és helyesen állapította meg.

Megalapozatlanul hivatkoztak az I. és a II. rendű felperesek a fellebbezésükben arra, hogy a baleset következményei miatt nem tudják ellátni a korábban végzett munkájukat, továbbá megalapozatlanul hivatkoztak az I. és a III. rendű felperesek munkaképesség-csökkenésének mértéke, és a javukra megállapított nem vagyoni kártérítés összege közötti aránytalanságra is.

Az orvosszakértői vélemény egyik felperes tekintetében sem állapított meg munkaképesség-csökkenést, az I. és a III. rendű felperesek vonatkozásában is csupán egészségromlást állapított meg. Azt, hogy az I. és a II. rendű felperesek a balesetben elszenvedett sérüléseik miatt nem tudják ellátni a korábban végzett munkájukat, az orvosi szakvélemény nem támasztotta alá. A felperesek sérülései, illetve az I. és a III. rendű felperesek egészségromlása nem eredményezte egyik felperes munkaképesség-csökkenését sem. Ennek következtében a nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál sem az I., sem a III. rendű felperes vonatkozásában a munkaképesség-csökkenést, mint nem vagyoni kárt nem kellett a mérlegelés körébe vonni.

A Pp. 206. § (3) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével, belátása szerint határozza meg.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, okszerű mérlegeléssel a felpereseket ért nem vagyoni hátrányok súlyosságához és e hátrányok átmeneti jellegéhez igazodóan állapította meg a felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegét. A jogszabálynak megfelelő mérlegeléssel meghatározott összegek felemelésére az ítéltábla nem látott jogi lehetőséget.

Nem alapos a felpereseknek az a fellebbezési hivatkozása sem, ami szerint az elsőfokú bíróság ítéletének a szakértői díj viselésére vonatkozó rendelkezése nem áll összhangban a szakértői díjjegyzék és a szakértői díjat megállapító végzés tartalmával. Ebben a körben az ítéltábla arra mutat rá, hogy a szakvélemény díja

mind a szakértői díj- és költségjegyzék, mind a szakértői díjat megállapító végzés szerint 358.750 forint, a kiegészítő szakvélemény díja pedig mind a szakértői díj- és költségjegyzék, mind a szakértői díjat megállapító végzés szerint 115.500 forint volt. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete helyesen tünteti fel a szakértői díj összegét 474.250 forintban.

Megalapozatlanul kifogásolták a felperesek a fellebbezésükben a személyes költségmentesség iránti kérelmük elbírálásának az elmulasztását is. Ilyen tartalmú kérelmet ugyanis a felperesek az elsőfokú eljárásban nem terjesztettek elő, csupán azt indítványozták, hogy az elsőfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (2) bekezdése szerint rendelkezzen a kereseti illeték viseléséről. Mivel a felperesek személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet nem terjesztettek elő, és emiatt nem részesültek személyes költségmentességben, nem mentesülhetnek az elsőfokú perköltség és az állam által előlegezett szakértői díj viselésének a kötelezettsége alól.

Az Itv. 62. § (2) bekezdése szerint, ha az összegszerűség megállapítása a bíróság mérlegelésétől függ és a kereset nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, részleges pervesztesség esetén a bíróság a fél illetékfizetésre való kötelezését mellőzheti.

A felperesek a perben 50 %-ot meghaladóan lettek pervesztesek. Az ilyen arányú pervesztesség esetén a keresettel érvényesített követelést nyilvánvalóan eltúlzottnak kell tekinteni, ezért az ítélet tábla jogi álláspontja szerint az Itv. 62. § (2) bekezdésének alkalmazása nem indokolt, a felperesek a kereseti illeték viselése alól sem mentesíthetők.

A Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket másodfokú perköltség megfizetésére, míg a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

, 2012. március 2.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró